

Algemene Beschouwing Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Beste luisteraars,

Voerendaal is een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en te leven. Een gemeente met karakter, van betrokken inwoners, sterke verenigingen en een rijk gemeenschapsleven. En juist daarom zijn we hier vandaag: om samen te kijken waar we staan én waar we naartoe willen.

Het afgelopen jaar kende de nodige uitdagingen. Financiële zorgen, personele wisselingen en complexe dossiers vroegen om daadkracht en verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd hebben we ook als raad afscheid moeten nemen van mensen én nieuwe gezichten mogen begroeten. En ook buiten deze zaal gebeurde veel: een veranderende wereld die steeds meer vraagt van deze organisatie en onze inwoners.

Maar er is goed nieuws. Waar we vóór de zomer nog rekening hielden met forse tekorten – mede door landelijke bezuinigingen – staat Voerendaal er nu financieel gezond voor. Zelfs met een kleine plus. Dat is geen vanzelfsprekendheid. Dat is onder andere het resultaat van het durven nemen van duidelijke keuzes door onze portefeuillehouder financiën en het samen de schouders eronder zetten. Wij willen daarvoor onze waardering uitspreken richting het gehele college, de organisatie én onze inwoners, die continu meedenken en bijdragen.

En voorzitter, in het bijzonder ook een compliment aan u. U bent nu bijna een jaar onderweg als burgemeester en voorzitter van deze Raad. We kunnen wel stellen dat u inmiddels volledig ingeburgerd bent in Voerendaal. Wij waarderen ook de kundige manier waarop u de raadsleden in stelling brengt, ieders inbreng respecteert en oog heeft voor een duidelijke vergaderdiscipline. Dat draagt bij aan de kwaliteit van ons debat en onze besluitvorming. Dank daarvoor.

De menselijke maat centraal

Voor Democraten Voerendaal staat één principe altijd voorop: de menselijke maat. Deze begroting laat zien dat een financieel gezonde gemeente prima samen kan gaan met warmte en nabijheid. Daarom zijn er binnen het sociaal domein géén bezuinigingen doorgevoerd. Of het nu gaat om jeugdzorg, Wmo-ondersteuning, armoedebelief of mantelzorg — iedereen moet kunnen rekenen op een gemeente die naast mensen staat, niet tegenover hen. Want uiteindelijk draait het om mensen. Dáár doen we het voor.

Sterke kernen en wonen met binding

Voerendaal is geen stad. Het is een verzameling van dorpen, buurtschappen en kernen — met ieder hun eigen identiteit. Die kracht willen we behouden en versterken. Wonen speelt daarin een grote rol. De woningmarkt is krap. Jongeren willen hier blijven. Ouderen willen kleiner wonen maar wél in hun eigen dorp.

Daarom hebben wij in 2023 ingestemd met het Masterplan Wonen om woningen in álle kernen toe te voegen. **Portefeuillehouder, bent u ook van mening dat er momenteel te veel focus lijkt te liggen op de kern Kunrade?**

De nieuwbouwwoningen bieden kansen voor alle inwoners van Voerendaal om prettig te kunnen wonen met speciale aandacht voor:

- jongeren om te blijven en
- ouderen om door te stromen.

Kortom hiermee zetten we in op leefbaarheid in al onze kernen. Wij vinden dat inwoners met een binding met Voerendaal prioriteit moeten krijgen. Daarom willen we dat dit stevig verankerd blijft in het convenant met de woningstichting en zo mogelijk meegenomen wordt in de regionale huisvestingsverordening. Er wordt gebouwd voor onze gemeenschap — niet alleen voor de markt.

Onderwijs

Een school is meer dan een gebouw — het is de ziel van een kern. Het is waar kinderen samen opgroeien, waar ouders elkaar ontmoeten en waar gemeenschapszin ontstaat.

Daarom zijn wij trots op de voortgang die nu is geboekt:

- de ingebruikname van de OCK, waar ook woningen worden toegevoegd en
- de nieuwbouwplannen voor basisscholen in Ubachsberg en Ransdaal, met een realistisch budget.

Met deze investeringen zorgen we dat we de komende decennia vooruit kunnen. Zo houden we onze kernen levendig en toekomstbestendig.

Verenigingen en vrijwilligers: onze trots

Voerendaal draait op vrijwilligers. Zij zijn het kloppend hart van onze dorpen. Steeds vaker horen we dat het moeilijker wordt om voldoende vrijwilligers te vinden. Bestuursfuncties blijven soms lang openstaan en evenementen komen onder druk te staan. En toch... zonder hen zou Voerendaal niet Voerendaal zijn. Daarom willen wij onze grote waardering uitspreken voor iedereen die zich inzet voor onze gemeenschap. Dat verdient niet alleen woorden, maar ook daden.

Wij blijven ons inzetten voor goede samenwerking tussen gemeente en verenigingen — bijvoorbeeld door:

- ondersteuning bij ledenwerving,
- oog voor financiële druk bij sommige verenigingen en
- ontzorgen bij vergunningsaanvragen.

Investeren in verenigingen is investeren in gemeenschapszin. Daarom dienen wij een **amendement** in om de verenigingen die dat nodig hebben te versterken.

Openbare voorzieningen

We zijn trots op wat er is gerealiseerd, zoals de eerder genoemde Open Club Klimmen. En ook blij met de komende upgrades aan De Borenburg, De Joffer en het Wouves. Dat zijn plekken waar mensen elkaar ontmoeten — jong en oud — en waar verbinding ontstaat. Wij vinden het daarbij enorm belangrijk dat de portefeuillehouder oog en oor heeft voor de belangen van alle gebruikers van deze accommodaties.

Tegelijkertijd willen we opnieuw aandacht vragen voor een basisvoorziening die in onze gemeente naar onze mening nog onvoldoende beschikbaar is: openbare of opengestelde toiletten. Voor inwoners, bezoekers en mensen met medische noodzaak is dit essentieel. Het ontbreken ervan kan onze inwoners en toeristen weerhouden om te genieten van al het moois in onze gemeente. Daarom zullen wij vandaag nogmaals een **motie** indienen om op korte en langere termijn te komen tot voor eenieder toegankelijke toiletten in al onze kernen. Een kleine voorziening, met een grote impact op gastvrijheid, gezondheid en inclusie.

Duurzaamheid

Ook op het gebied van duurzaamheid worden stappen gezet. We zetten in op het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, onder andere De Borenburg en De Joffer. **Portefeuillehouder, kunt u ons inlichten hoe het staat met de pilot voor verduurzaming van De Auw Sjoëël?**

Daarnaast zijn we blij met de ontwikkelingen rondom de energietuinen in onze gemeente binnen de gestelde kaders. We vinden het belangrijk dat inwoners kunnen participeren. Samen werken we aan een duurzame en toekomstbestendige gemeente.

Infrastructuur, groen en veiligheid

Een veilige en prettige leefomgeving vraagt om blijvende aandacht voor:

- wegen,
- bermen, groen en
- verkeersveiligheid.

Zeker in onze kernen en rondom scholen blijft dit een belangrijk punt van aandacht. We hebben de vorige raadsvergadering verzocht een budget te reserveren voor onvoorziene kosten bij wegen en groen. **Portefeuillehouder, kunt u aangeven wat de stand van zaken hiervan is?**

Het is goed dat de gemeente bij steeds meer projecten aan burgerparticipatie doet. Daarbij is het ook goed dat er voor Voerendaal-Oost bewust een pas op de plaats is gemaakt. Dat geeft ruimte om inwoners nog beter te betrekken en hun zorgen en ideeën serieus mee te kunnen nemen. Voor DV is in ieder geval volstrekt duidelijk dat we het verkeerslicht op de T-splitsing van de Hogeweg met de Kunostraat willen behouden. Om met name de jonge scholieren van en naar Cortemich veilig te laten oversteken. **Portefeuillehouder, begrijpen wij goed dat er, naast een technisch overleg met deskundigen, een aanvullende inwonersbijeenkomst komt waarbij zij extra input kunnen leveren? En mogen wij ervan uit gaan dat dit uiteindelijk zal resulteren in scenario's die worden voorgelegd aan de Raad?**

In aansluiting op de genoemde burgerparticipatie vragen we in het bijzonder ook aandacht voor jongerenparticipatie. Immers de jeugd heeft de toekomst. Voerendaal heeft al een Jongerenraad. Hierbij dienen wij een tweede **amendement** in om onze jongerenparticipatie nog verder te ontwikkelen.

Financiën

De financiële basis van onze gemeente is op orde. Dat is noodzakelijk, omdat een stabiele basis ruimte biedt om te investeren in wat er écht toe doet. We realiseren ons dat de lasten voor de inwoners van Voerendaal aan de hoge kant zijn. Hierdoor hebben we echter wel een hoog voorzieningenniveau en alle aanstaande ambities kunnen gerealiseerd worden zonder extra lastenverzwaring voor onze inwoners.

Met de keuzes die zijn gemaakt, koersen we verder op een gezonde toekomst. Chapeau voor de inzet die hiervoor is geleverd.

Tot slot

Voorzitter, de kern van ons verhaal is eenvoudig; wij willen een gemeente die:

- financieel gezond is,
- sociaal betrokken blijft,
- stevig geworteld is in haar kernen en
- keuzes durft te maken met een warm hart.

De afgelopen periode heeft laten zien dat daadkracht en menselijkheid samen kunnen gaan. Wij bedanken onze inwoners, vrijwilligers, verenigingen, ondernemers en ambtenaren voor hun betrokkenheid en inzet. Samen bouwen we verder aan een toekomstbestendig Voerendaal — met sterke kernen, betrokken inwoners en een bestuur dat luistert, verbindt en handelt.

Dank u wel.

Fractie Democraten Voerendaal

C.L.P. Giesen

S.L.G. van Dinther

M.F.M. Doutzenberg

S.I.J. Swieringa

J.G.M. Heuts

Y. Veldman